

De makers van Rogier van der Weyden 1400 | 1464 - De Passie van de Meester presenteren in M

Bijbel van Anjou - Napels 1340 een koninklijk handschrift ontsluit

17 | 09 | 2010 » 05 | 12 | 2010

M Leuven

Na de bijzonder succesvolle tentoonstelling Rogier van der Weyden 1400|1464 – De Passie van de Meester (2009) slaan Illuminare - Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst (K.U.Leuven) en M-Leuven opnieuw de handen in mekaar.

Bijbel van Anjou - Napels 1340 - een koninklijk handschrift ontsluit toont de sublieme miniaturen van een zo goed als onbekend pronkhandschrift dat in de waanzinnige veertiende eeuw aan het tumultueuze koninklijk hof van Napels tot stand kwam. Macht, intriges, goud, een paar schimmige figuranten en enkele uitzonderlijke kunstenaars vormen een explosieve mix.

Eerste helft van de veertiende eeuw. Zuid- en Midden-Europa worden bestuurd door de succesvolle dynastie van Anjou, die haar gebieden blijft uitbreiden en kunstenaars kent als Giotto, Boccaccio en Petrarca. Van dat bloeiende huis van de koningen van Napels en Sicilië is Joanna van Anjou in 1328, na de dood van haar vader, de officiële erfgename. Enkele jaren later schenkt haar grootvader, Robert I, een kostbaar cadeau aan Joanna en haar jonge Hongaarse verloofde Andreas. Het is een boek dat bekend zal worden als de Bijbel van Anjou, een handschrift van uitzonderlijke historische en kunsthistorische waarde.

*By any definition, it is one of the supreme Bibles
of the gothic period*

(Christopher de Hamel - Corpus Christi College, Cambridge)

*Il s'agit d'une splendide Bible [...] qui constitue l'un des plus
beaux fleurons de l'enluminure napolitaine du XIVème siècle*

(François Avril - Bibliothèque nationale de France)

Bovenstaande superlatieven laten geen twijfel bestaan over de kwaliteit van het eeuwenoude handschrift. De historische, culturele en artistieke waarde kunnen nauwelijks worden overschat. Het bevat, naast bijbelteksten en schitterende miniaturen, ook een schat aan geschiedkundige informatie over het koninkrijk Anjou en het ontstaan van het boek. Een van de Napolitaanse kunstenaars verantwoordelijk voor al die pracht, is Christophorus Orimina. Met zijn krachtige, waarheidsgetrouwe, Byzantijns aandoende figuren drukte hij zijn stempel op het werk.

De kostbare perkamenten folio's van de bijbel, die al vele eeuwen geleden in Brabant verzeild geraakte, werden voorzichtig losgemaakt. Het publiek krijgt nu de unieke kans om ze te bewonderen. Na de tentoonstelling wordt het fragiele juweel onherroepelijk terug ingebonden en verdwijnt het opnieuw voor vele tientallen jaren in de veilige duisternis van de kluis van de Maurits Sabbebibliotheek van de Faculteit Godgeleerdheid van de K.U.Leuven.

Een vorstelijk en Europees handschrift in een Belgische collectie

De Anjoubijbel heeft een bijzonder rijke geschiedenis, ingebed in de historische context van de Angevin dynastie in Napels en Sicilië. In het midden van de 13de eeuw schenkt Lodewijk IX de heilige, koning van Frankrijk de gebieden Maine en Anjou aan zijn broer Karel I van Anjou. Door diens huwelijk met Beatrijs verwerft hij de Provence en in 1266 verovert hij Napels. Zijn zoon Karel II huwt met Maria van Hongarije. Hun kleinzoon Karel Robert van Anjou wordt in 1309 koning van dat gebied. In 1370 verwerft zijn zoon Lodewijk I de Grote ook de heerschappij over Polen.

De openingsdiptiek in de Anjoubijbel verheerlijkt deze rijke geschiedenis van het huis Anjou. Naast Robert I van Anjou – de *rex expertus in omnia scientia* zoals het opschrift hem betitelt – verschijnt een stamboom in drie registers: bovenaan Karel I en zijn echtgenote Beatrijs van Provence, daaronder Karel II en Maria van Hongarije en tenslotte Robert I van Anjou zelf met zijn echtgenote Sancha van Majorca. Zij blijven zonder mannelijke erfgenaam achter – hun enige zoon Karel sterft onverwacht – en het is hun oudste kleindochter Joanna die in 1330 officieel tot erfgenaam wordt uitgeroepen.

Anjoubijbel, fol. 3v: openingsdiptiek, Maurits Sabbe bibliotheek, K.U.Leuven
© DLA, K.U.Leuven, Bruno Vandermeulen

Het huis van Anjou regeert gedurende twee eeuwen over Zuid- en Midden-Europa. De verschillende gebieden groeien uit tot hechte staten met efficiënte instellingen, een lucratieve handel en een bijzonder bloeiend cultureel leven. Onder het huis van Anjou zijn grote kunstenaars en schrijvers als Giotto, Simone Martini, Boccaccio en Petrarca actief. Ook het muziekleven aan het Napolitaanse hof krijgt nieuwe impulsen: reeds onder Karel van Anjou (1226-1286) is er geïnvesteerd in meer en betere musici. Er heerst een gunstig artistiek klimaat waarin muzikale experimenten een kans krijgen. Een van de meest begaafde musici aan Karels hof is ongetwijfeld de trouvère Adam de la Halle, die tijdens zijn dienstjaren in Napels het vermaarde muzikale herdersspel *Le Jeu de Robin et Marion* schrijft.

Karels opvolger, Robert van Anjou, is een bijzonder belezen en gesofisticeerde vorst, die het mecenaat van vele wetenschappers en kunstenaars op zich neemt. Hij is als koning van Napels de onbetwiste leider van de Welfen. Als aanhanger van paus Benedictus XII en mecenas van talrijke musici uit diens entourage in Avignon, is zijn naam verbonden aan de beroemde muziekcodices van Apt en Ivrea - waarin onder meer een aan Robert opgedragen motet van Philippe de Vitry te vinden is. De talrijke muziekinstrumenten en muzikale scènes in de Anjoubijbel zijn een unieke, artistieke veruiterlijking van deze muzikale hoogconjunctuur.

De Anjoubijbel en zijn ontstaanscontext zijn in de eerste plaats van belang voor de studie van het cultureel-maatschappelijke leven in het middeleeuwse Zuid-Italië. Toch slaat het handschrift al vroeg de brug naar het Noorden van Europa. Al in 1402 wordt de codex beschreven in de inventaris van Jean Duc de Berry (1340-1416), broer van de Franse koning Karel V en vermaard kunst- en boekenliefhebber. Op de snede van het manuscript zijn de sporen van het wapenschild van Jean duc de Berry nog te zien.

Via de bisschop van Arras (Atrecht), Nicolaus de Ruistre (1442-1509), komt het manuscript in het begin van de zestiende eeuw in het Atrechtcollege in Leuven terecht. In de *Notationes in Sacra Biblia* van Lucas Brugensis, in 1580 door Christoffel Plantin gepubliceerd, wordt expliciet naar het handschrift verwezen. Vanaf het begin van de negentiende eeuw behoort het manuscript tot de collectie van het Grootseminarie van Mechelen. Sinds 1970 wordt het bewaard in de Maurits Sabbebibliotheek van de Faculteit Godgeleerdheid van de K.U.Leuven.

Een goed bewaard topstuk

De Maurits Sabbebibliotheek van de Faculteit Godgeleerdheid van de K.U.Leuven bevat een indrukwekkende verzameling handschriften, voornamelijk afkomstig van het Grootseminarie van Mechelen. Het pronkstuk van die collectie is de veertiende-eeuwse Bijbel van Anjou. Na enkele omzwervingen in koninklijke kringen, komt de codex in 1509 op Brabantse bodem terecht en daar bevindt het zich nu, 500 jaar later, nog altijd. Tijdens al die eeuwen geraakt het unieke manuscript in de vergetelheid, maar daar kwam recent verandering in. Sinds 10 maart 2008 is het erkend als Topstuk van de Vlaamse Gemeenschap. Datzelfde jaar is gestart met een grootscheeps project rond de studie, de conservatie en ontsluiting van het boek.

Een kwestie van conservatie

Gezien de uitzonderlijke waarde van het handschrift is het vreemd dat het nooit eerder uitvoerig is onderzocht en dat het publiek het eigenlijk nog nooit heeft gezien. De omstandigheden waarin het boek werd bewaard, lieten dat gewoon niet toe.

De 20ste-eeuwse boekband zat veel te strak en maakte vernietigende plooiën in het perkament. Daarbij kwamen nog moeilijkheden met de pigmenten en het overvloedige bladgoud van de miniaturen. Dankzij het internationaal onderzoek- en conservatieproject waar wetenschappers uit België, Nederland, Zwitserland, Italië, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten toe bijdragen, worden die problemen nu aangepakt. Met de nieuwste technieken worden de geheimen van het boek en de virtuositeit van Orimina ontsluit. De Bijbel van Anjou treedt in de tentoonstelling heel even voor het voetlicht en verdwijnt dan terug voor lange tijd in de kluis van de bibliotheek.

Volg de evolutie

Het Bijbelproject is geen gesloten gebeurtenis. In het Engelstalige kunstboek *The Anjou Bible. A Royal Manuscript Revealed. Naples 1340*, Peeters Publishers, Leuven. Serie: *Corpus of Illuminated manuscripts*, ed. Lieve Watteuw and Jan Van der Stock, K.U.Leuven, Leuven, 2010 worden de resultaten van het verloop van het onderzoek gebundeld. Met essays van de meest gerenommeerde specialisten wordt zowel de uitzonderlijke artistieke promotie aan het hof van Robert van Anjou I beschreven, de ontstaansgeschiedenis van de bijbel, als alle onderzoeksmethoden en -resultaten toegelicht. Het boek wordt rijkelijk geïllustreerd.

De conservatie is ook het moment om de bijbel volledig te digitaliseren met de nieuwste technologieën. Vanaf 17 september zijn alle folio's van de Anjoubijbel digitaal beschikbaar, ter plaatse op de tentoonstelling en online op de Anjou-website: www.bijbelvananjou.be.

Hoge resolutiebeelden en zoomfuncties maken het mogelijk om de miniaturen tot in de kleinste details te bestuderen. Door het toevoegen van contextinformatie en indexen wordt een directe koppeling tussen beeld en beschrijving gemaakt. Deze digitale ontsluiting sluit naadloos aan bij één van de bijzondere uitdagingen in het digitale tijdperk: het bekend maken van een kwetsbaar deel van het cultureel erfgoed.

Anjoubijbel addenda

Ook geschikt voor kinderen, families en scholen

Voor het jonge publiek is er het boek *Joppe de Boekenworm. Verhalen verborgen in een middeleeuws handschrift*. Joppe stamt af van een lange lijn van boekenwormen die ooit hun intrek hebben genomen in de prachtige Anjoubijbel. Zij zijn de bewoners van het boek, zij kennen het letterlijk van binnen en van buiten. Met groot enthousiasme vertelt Joppe het verhaal van de bijbel, een verhaal over vriendschap, verraad en verliefdheid, over allergieën en angst, over openlijke moord en ongekende moed. Zo wordt de geschiedenis van de Anjoubijbel ontsluitend, ongecensureerd en uit eerste hand, door de bewoners van het boek. Het ontwapenend verhaal van Katharina Smeyers wordt uitgegeven door Davidsfonds/Infodok.

Te verkrijgen in M-shop: € 19,95

© An Smeyers

Voor het lager en het secundair onderwijs werkt M een aangepast programma uit. De leerlingen uit de lagere school kijken naar de bijbel door de ogen van Joppe de boekenworm. Of ze maken nader kennis met het middeleeuws hof. De leerlingen uit het secundair onderwijs raken verzeild in de wereld vol intriges. Zelfs een moord aan het Napolitaanse tumultueuze koningshuis is aan de orde.

Info + reservaties: M Leuven, +32 16 27 29 29 of bezoekm@leuven.be

Op familiezondagen zijn kinderen onder de 13 jaar onze speciale gasten. Tijdens de familiezondag op 3 oktober van 14u tot 16u. is *Joppe, de boekenworm* de centrale figuur. Met argusogen speuren we naar sporen van Joppe en zoeken we naar de meest fantastische dieren in de Bijbel. Tijdens de herfstvakantie, op 2 november, doen we het nog eens over.

Info + reservaties: M Leuven, +32 16 27 29 29 of bezoekm@leuven.be

te bezoeken in groep

Groepen die de tentoonstelling bezoeken, kunnen dat met een gids doen. De gids licht in een introductie de geschiedenis van de Anjoubijbel toe. De tentoonstelling zelf bezoek je individueel. De tentoonstelling wordt steeds aangeboden met een andere rondleiding in M.

Info + reservaties: M Leuven, +32 16 27 29 29 of bezoekm@leuven.be

In samenwerking met Toerisme Leuven heeft M een dagprogramma uitgewerkt. Na een wandeling in de stad en een lunch, bezoek je de tentoonstelling.

Info + reservaties: www.leuven.be

De Bijbel van Anjou kan je combineren met een bezoek aan de Parkabdij. Daar wonen, werken en bidden de norbertijnen. Het interieur en de aankleding van de gebouwen zijn quasi origineel. Vooral de bibliotheek, de glasramen in de pandgang en de stucwerkplafonds uit de 17de eeuw spreken tot de verbeelding.

Info + reservaties: +32 16. 40.01.51 of museumparkabdij@skynet.be

of individueel

De bezoekersgids loodst je doorheen de tentoonstelling en informeert je over de schitterende miniaturen, de bijbelteksten en het turbulente koninkrijk Anjou.

Kom je niet in groep, maar wil je toch meer uitleg van een gids? Met 'Een blik op M' krijg je de mogelijkheid om je aan te sluiten bij andere geïnteresseerden. Zondag 10 oktober om 14.00 u. bezoek je de Bijbel van Anjou en de M/Schatkamer van Sint-Pieter. Op donderdag 25 november om 19.30 u. staat een bezoek aan de Anjoubijbel en de M-collectie op de agenda.

Info + reservaties: M Leuven, +32 16 27 29 29 of bezoekm@leuven.be

Anjoubijbel, fol. 308v : Apocalyps, Maurits Sabbe bibliotheek, K.U.Leuven
© DLA, K.U.Leuven, Bruno Vandermeulen

Passie van de Stemmen 2010

De concerten in het kader van **Passie van de Stemmen | 2010** staan in het teken van het huis van Anjou en de Anjoubijbel. **Passie van de Stemmen | 2010** brengt muziek van het begin van de muzikale hoogconjunctuur in Napels onder Roberts voorganger Charles van Anjou tot de polyfone meesterwerken die aan het bewind en het muzikale beleid van Robert I zelf verbonden kunnen worden.

Le Jeu de Robin et Marion (Adam de la Halle)

Micrologus o.l.v. Patrizia Bovi

Maandag 1 november 2010 - 20.00u, Predikherenkerk

Concertinleiding door musicologe Sofie Taes - 19.00u-19.40u, Romaanse Poort

Onder Charles van Anjou (1226-1286) neemt het muziekleven aan het Napolitaanse hof een nieuwe wending. Hij investeert in meer en betere musici, er heerst een gunstig artistiek klimaat waarin muzikale experimenten een kans krijgen en waarin steeds meer elementen van de Franse hofcultuur doorsijpelen. Een van de meest begaafde musici aan Charles' hof is ongetwijfeld de trouvère Adam de la Halle, die tijdens zijn dienstjaren in Napels het vermaarde muzikale herderspel *Le Jeu de Robin et Marion* schrijft. Deze mix van gesproken komedie met profane - vaak volkse - liederen levert een uniek middeleeuws schouwspel op, waarin de geliefden Robin en Marion in diverse vrolijke en sierlijke scènes een demonstratie geven van ongecompliceerde, landelijke vrolijkheid - tenminste: zoals men die zich aan het Napolitaanse hof voorstelde... Ensemble Micrologus levert een verrassende, enthousiaste vertolking van *Le Jeu*: de oude instrumenten, de opvallende rol voor het slagwerk en de specifieke zangstijl staan garant voor een aparte, indrukwekkende ervaring!

Een Goddelijke Komedie: Welfen en Ghibellijnen in duel

ClubMediéval o.l.v. Thomas Baeté

Dinsdag 2 november 2010 - 20.00uur, Predikherenkerk

Concertinleiding door musicologe Sofie Taes - 19.00u-19.40u, Romaanse Poort

Tijdens de middeleeuwen zuchten de Italiaanse steden onder de voortdurende, interne strijd van twee politiek-maatschappelijke kampen: de Welfen (waaronder ook Dante Alighieri) - getrouwen van de paus - en de Ghibellijnen, die zich achter de keizer hebben geschaard. In handen van het gloednieuwe ensemble van Vlaams toptalent Thomas Baeté, krijgt deze woelige broederstrijd muzikaal gestalte. Robert I van Napels, aanvoerder van de Welfen, wordt daarbij de spilfiguur: als aanhanger van paus Benedictus XII en mecenas van talrijke musici uit diens entourage in Avignon, kan Robert I verbonden worden aan de beroemde muziekcodices van Apt en Ivrea - waarin onder meer een aan hem opgedragen motet van Philippe de Vitry te vinden is. Met composities uit het Heilig Roomse Rijk verschijnen ook de Ghibellijnen ten tonele. Het resultaat wordt een artistiek steekspel, een zoektocht naar muzikale antithesen en verborgen harmonieën

Partners: 30CC & Alamire Foundation met de steun van de Stad Leuven

Curator: Bart Demuyt

Info en tickets: www.30CC.be of www.alamirefoundation.org

Locatie + Info

M Leuven
Vanderkelenstraat 28
B-3000 Leuven
+32 16 27 29 29
bezoekm@leuven.be
www.bijbelvananjou.be

Wanneer:

Van 17 september tot en met 5 december 2010

Openingsuren:

Open van dinsdag tot zondag van 11.00 u. tot 18.00 u.
Donderdag van 11.00 u. tot 22.00 u.
Groepen uit het onderwijs die gereserveerd hebben, zijn welkom vanaf 9.00 u.
Gesloten op maandagen en op 1 november

Toegangsprijzen:

€ 10: Bijbel van Anjou + Robert Devriendt + Mayombe (vanaf 8 oktober 2010) + Abdij van Park
€ 9: Bijbel van Anjou + Robert Devriendt + Mayombe (vanaf 8 oktober 2010)
€ 7: kortinghouder
€ 5: groepen met gids (min. 15 personen, max.25 personen)
€ 3: 13 tot 18 jaar
€ 22: families (max. 2 volwassenen + max. 3 bezoekers tussen 13 en 18 jaar)
Gratis: kinderen onder de 13 jaar begeleid door een volwassene

Groepsbezoekers & introductie:

€ 60 + toegang
€ 40 + €1 per leerling: Middelbaar onderwijs
€ 35 + €1 per leerling: Lager onderwijs
€ 50 + combiticket: rondleiding Abdij van Park + bezoek aan De Bijbel van Anjou

B-Dagtrip:

Reis voordelig naar Leuven voor een bezoek aan de tentoonstelling **Bijbel van Anjou - Napels 1340 - een koninklijk handschrift ontsluit**. Met de B-Dagtrip reis je met de trein heen en terug in 2de klas uit elk Belgisch station en krijg je toegang tot de tentoonstelling.

Te koop in alle NMBS-stations. Gratis voor kinderen onder de 12 jaar.

Info en tickets: + 32 2 528 28 28 en www.b-dagtrips.be

Publicaties:

The Anjou Bible. A Royal Manuscript Revealed. Naples 1340, Peeters Publishers, Leuven. Serie: *Corpus of Illuminated manuscripts*, ed. Lieve Watteeuw and Jan Van der Stock, K.U.Leuven, Leuven, 2010. Hard cover.
ISBN 978-90-429-2445-1

Joppe, de boekenworm. Verhalen verborgen in een Middeleeuws handschrift

Katharina Smeyers, illustraties An Smeyers, Uitgeverij Davidsfonds, Infodok, € 19,95
ISBN 978-90-5908-383-7

Reflecties 10. De Bijbel van Anjou: € 7,5

Organisatie

De tentoonstelling *Bijbel van Anjou - Napels 1340 - een koninklijk handschrift ontsluit* is een initiatief van Illuminare, Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst (K.U.Leuven), Onderzoekseenheid Kunstwetenschappen en M, Leuven.

Het project *Bijbel van Anjou* is een initiatief van Illuminare, Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst, Onderzoekseenheid Kunstwetenschappen (K.U.Leuven) in samenwerking met

- Maurits Sabbebibliotheek - Faculteit Godgeleerdheid (K.U.Leuven)
- Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium Brussel (KIK-IRPA)
- De minutieuze conservatie van het indrukwekkende handschrift wordt volledig gefinancierd door het Fonds InBev-Baillet Latour.

Illuminare - Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst (K.U.Leuven) is in 1983 opgericht als Studiecentrum voor Vlaamse Miniaturisten. Momenteel wordt de focus van het onderzoeksdomein verbreed. De onderzoeksubjectieven van Illuminare liggen vooral in de Zuid-Nederlandse kunstproductie van ca. 1350 tot 1550, met bijzondere aandacht voor de gotische miniatuurkunst, de zogeheten pre-Eyckiaanse miniatuurkunst, de Bourgondische boekverluchting en de zogenaamde Gents-Brugse traditie. Ook de geschiedenis van het conserveren, de prentkunst en de boekverluchting in de 19de eeuw worden bestudeerd. De voorbije decennia werden door Illuminare meerdere doctoraten, inventarisatiecampagnes, colloquia en tentoonstellingen gerealiseerd. In 2009 was het de drijvende kracht achter de tentoonstelling *Rogier van der Weyden 1400|1464 - De Passie van de Meester* in M Leuven.

Wetenschappelijk comité

Het wetenschappelijk comité voor het Anjoubijbelproject (2008-2011) bestaat uit Prof. Jan Van der Stock, Prof. Barbara Baert, Dr. Lieve Watteeuw, Dr. Catherine Reynolds (Londen), Annelies Vogels, Prof. John Lowden (Londen), Prof. Leo Kenis, Dr. Etienne Dhondt, Dr. Luc Knapen, Dra. Veronique Vandekerchove, Myriam Serck, Christina Ceulemans, Dr. Dominique Vanwijnsberghe

Contact

Illuminare – Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst

Katholieke universiteit Leuven
Prof. Jan Van der Stock
Blijde -Inkomststraat 21
B-3000 Leuven
+32 16 32 48 70
illuminare@arts.kuleuven.be
www.bijbelvananjou.be

Dr. Lieve Watteeuw
Projectverantwoordelijke Bijbel van Anjou
lieve.watteeuw@arts.kuleuven.be
+32 486 83 42 85

Annelies Vogels
Wetenschappelijk Medewerker Illuminare
annelies.vogels@arts.kuleuven.be
+32 477 27 26 68

Anneleen Decraene
Verantwoordelijke Communicatie Bijbel van Anjou
anneleen.decraene@arts.kuleuven.be
+32 16 32 47 10
+32 488 57 65 62

M Leuven

Vanderkelenstraat 28
B-3000 Leuven
+32 16 27 29 29
bezoekm@leuven.be

Denise Vandevoot
Voorzitter M Leuven
denise.vandevoot@leuven.be
+32 474 30 82 65

Veronique Vanderkerchove
Conservator M Leuven
veronique.vandekerchove@leuven.be
+32 499 67 76 45

Annik Altruy
Verantwoordelijke Communicatie M Leuven
annik.altruy@leuven.be
+32 499 67 76 11

Colloquium

Miniatures and Music at the Court of Anjou Naples - ca. 1340

1 en 2 november 2010

De voorbije twee jaar werd de Anjoubijbel voor het eerst onderworpen aan gedetailleerd stilistisch, iconografisch, codicologisch en historisch onderzoek. Innoverende onderzoekstechnieken werden toegepast bij het laboratoriumonderzoek, de conservatie en de digitale ontsluiting van de 338 folio's.

Het internationale colloquium *Miniatures and Music at the Court of Anjou Naples - ca. 1340* brengt de context en de artistieke productie in Napels aan het begin van de 14de eeuw in beeld. Het colloquium vormt het wetenschappelijke sluitstuk van het onderzoeksproject rond de Anjoubijbel. Het is een interdisciplinair forum voor verschillende benaderingen in het cultuurhistorisch onderzoek (musicologische, kunsthistorische en boekhistorische aspecten) van de Anjoubijbel. De wisselwerking tussen de artistieke beeldtaal, patronage en receptie van verluchte codices en het muzikale repertoire aan het koninklijk hof worden met elkaar geconfronteerd. Deskundigen van Belgische en buitenlandse onderzoeksinstituten worden in Leuven samengebracht.

Info + inschrijvingen: www.bijbelvananjou.be

Keynote lectures

John Lowden, Courtauld Institute, Londen

Dinko Fabris, Centro Ricerche Musicali di Casa Piccini, Bari

Cathleen Fleck, Washington University, Saint Louis (U.S.A.)

Alessandra Perriccioli, Università degli Studi di Napoli Federico II, Napels, Napels

Lieve Watteeuw, OE Kunstwetenschappen, Illuminare, K.U.Leuven

Pedro Memelsdorff, ESMUC, Barcelona

Nicolas Bock, Universiteit Lausanne

Organisatie

Het colloquium is een platform voor drie wetenschappelijke onderzoeksinstituten. De organisatie is een samenwerking tussen Illuminare – Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst (K.U.Leuven), de Alamire Foundation (K.U.Leuven, Internationaal Centrum voor de studie van de muziek in de Lage Landen) en de Universiteit Antwerpen (UA, Onderzoeksgroep 'Boek, Bibliotheek en Informatie', Instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen).

Wetenschappelijke partners voor het colloquium zijn verder het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium Brussel (KIK-IRPA) en de Koninklijke Bibliotheek van België (Brussel), afdeling Handschriften. Deze twee instellingen hebben fundamenteel bijgedragen tot het onderzoek en het conservatieproject van de Anjoubijbel (2008-2010).

Contact

Illuminare – Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst, K.U.Leuven

Dr. Lieve Watteeuw

Blijde-Inkomststraat 21

B-3000 Leuven

email: lieve.watteeuw@arts.kuleuven.be

+32 486 83 42 85

www.bijbelvananjou.be

Najaar in M

Museum Leuven

M, het nieuwe Museum Leuven, is een echte blinkvanger in het hartje van de stad. Het indrukwekkende strakke gebouw, een ontwerp van Belgisch toparchitect Stéphane Beel, integreert historische panden en hedendaagse architectuur rondom een rustige binnentuin. Van op het museumdak heb je een mooi uitzicht over de stad.

Het museum huisvest een historische kunstcollectie met als ankerpunten een unieke laatgotische schilderijen- en beeldenverzameling, en de 19de-eeuwse schone kunstcollectie. M is daarnaast een belangrijk platform voor hedendaagse en historische kunstprojecten, met aandacht voor diverse disciplines: schilder- en beeldhouwkunst, fotografie, video en film, design en architectuur komen aan bod in tijdelijke tentoonstellingen en collectiepresentaties. Deze spannende en onverwachte combinaties van oude met hedendaagse kunst maken een bezoek aan M tot een bijzondere belevenis.

Info: www.mleuven.be

Mayombe. Meesters van de magie

8 | 10 | 2010 » 23 | 01 | 2011

Mayombe is een bosrijk gebied ten noorden van de monding van de Congostroom. Leo Bittremieux, missionaris van Scheut, leefde er vanaf 1907. In de volgende decennia zond Bittremieux honderden beelden en voorwerpen en de bijbehorende documentatie naar België. Ze waren bestemd voor het etnografisch museum van de Leuvense universiteit dat onder meer voor de opleiding van de koloniale moest dienen. Bij de splitsing van de universiteit aan het einde van de jaren zestig werd een deel ervan aan de Université Catholique de Louvain (UCL) toevertrouwd. Daarnaast stuurde de missionaris ook een omvangrijke collectie etnografica naar het Museum van Belgisch Congo in Tervuren.

Vandaag worden deze onschatbare getuigen van de Yombecultuur bewaard in de collecties van de KULeuven, de UCL en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de onafhankelijkheid van Congo brengt M deze waardevolle objecten, voor het eerst weer bijeen in één expositie.